

[Επιστροφή](#)Έντυπη Έκδοση
Κυριακάτικη Ελευθεροτυπία, Κυριακή 12 Απριλίου 2009

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ ΚΙΝΗΜΑ ΣΤΗ ΓΑΛΛΙΑ

Οι «κουκουλοφόροι» του κ. Σαρκοζί

ΦΟΡΕΙΣ ΤΟΥ ΙΟΥ: ΤΑΣΟΣ ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ, ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΤΡΙΜΗΣ, ΑΝΤΑ ΨΑΡΡΑ, ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΨΑΡΡΑΣ / ios@enet.gr

Όταν στα μέσα του τελευταίου Δεκέμβρη ένας γάλλος πανεπιστημιακός μας εξηγούσε τον θαυμασμό του για τα ελληνικά ΜΜΕ, υποστηρίζοντας πως τα γαλλικά έντυπα «δεν θα τολμούσαν ποτέ να κρατήσουν απέναντι σ' ένα κίνημα ή μια εξέγερση τη στάση που κρατά η «Ελευθεροτυπία», τον θεωρήσαμε κάπως υπερβολικό.

Η απόσταση, σκεφτήκαμε, οδηγεί συχνά στην εξιδανίκευση των πραγμάτων. Ωσπου την περασμένη βδομάδα βρεθήκαμε τυχαία στο Παρίσι και διαπιστώσαμε ιδίως όμμασι του λόγου το αληθές.

Την Πέμπτη 2 Απριλίου, τα γαλλικά πανεπιστήμια κι ερευνητικά κέντρα έκλειναν δυο ολόκληρους μήνες απεργίας του προσωπικού τους κι αποχής των φοιτητών, ενάντια στις «μεταρρυθμίσεις» της κυβέρνησης Φιγιόν-Σαρκοζί για τη νεοφιλελεύθερη αναδιάρθρωση της ανώτατης παιδείας.

Μια τεράστια διαδήλωση, η ένατη κατά σειράν από τις 2 Φλεβάρη, ξεκίνησε από το Πάνθεο κι ανεβαίνοντας το Μπουλβάρ Σεν Μισέλ κατευθύνθηκε στη συνέχεια προς την πρωθυπουργική κατοικία στο μέγαρο Ματινιόν. Το μήκος της ήταν κάμποσα χιλιόμετρα, τα μπλοκ χαρακτηρίζονταν από εξαιρετική ζωντάνια κι αποφασιστικότητα.

Ολοι κατά του νόμου

Γεγονός πρωτόγνωρο για τα γαλλικά πανεπιστημιακά πράγματα: στο πεζοδρόμιο έχουν κατέβει όχι μόνο οι «συνήθεις ταραξίες» ή τα φύσει θερμόαιμα φοιτητικά νιάτα, αλλά και οι δεξιές συνδικαλιστικές οργανώσεις, ακόμη κι οι ίδιοι οι ηγούμενοι των ΑΕΙ. Η σύγκρουση με την κυβέρνηση και την υπουργό Ανώτατης Παιδείας, Βαλερί Πεκρές, είναι μετωπική, όπως μετωπική είναι και η επίθεση των τελευταίων στην πανεπιστημιακή κοινότητα.

Πέτρα του σκανδάλου, ο νόμος του 2007 «για την ελευθερία και τις ευθύνες των πανεπιστημίων» (γνωστός ως «νόμος L.R.U.»), που μετατρέπει τα ΑΕΙ σε επιχειρήσεις με άμεσο στόχο (και βασικό κριτήριο της λειτουργίας τους) το κέρδος, συρρικνώνοντας ταυτόχρονα τη συλλογική λειτουργία των πανεπιστημιακών οργάνων και παραχωρώντας έκτακτες εξουσίες στους προέδρους- μανάτζερ, αρμόδιους για το ξεκαθάρισμα των ιδρυμάτων απ' το πλεονάζον προσωπικό.

Συνοδευόμενη από δραστικές περικοπές των κρατικών κονδυλίων και πίεση προς τα πανεπιστήμια και τα ερευνητικά κέντρα ν' αναζητήσουν σπόνσορες από τον χώρο του ιδιωτικού μεγάλου κεφαλαίου, η «μεταρρύθμιση» αυτή επιχειρείται να νομιμοποιηθεί στα μάτια της κοινής γνώμης με τις συνήθεις καταγγελίες για το «δημοσιούπαλληλίκι» και την «ανικανότητα» των πανεπιστημιακών.

Δεν λείπουν ούτε οι -τόσο γνωστές και στα καθ' ημάς- ιερεμιάδες για τη «χαμηλή» ταξινόμηση των ιδρυμάτων της χώρας στην (αμφιλεγόμενη) διεθνή «κλίμακα της Σαγκάης» ή οι καταγγελίες της παράλογης «ιδιαιτερότητας» των γαλλικών ΑΕΙ σε σχέση με τον πανευρωπαϊκό κορσέ του «μοντέλου της Μπολόνια».

* Οι πανεπιστημιακοί θίγονται άμεσα από τον αναπροσανατολισμό της έρευνας με βάση τις άμεσες προτεραιότητες του ιδιωτικού τομέα. Όσοι ερευνητές ασχολούνται με «μη παραγωγικές» δραστηριότητες, που δεν ενδιαφέρουν τους μελλοντικούς χρηματοδότες, θα μετατάσσονται (ως «τιμωρία») στις αίθουσες διδασκαλίας. Για το 2009 προβλέπεται περικοπή 900 θέσεων εργασίας και έπεται συνέχεια.

* Περικοπές, όμως, προβλέπονται και στο διδακτικό προσωπικό. Για την επόμενη πενταετία έχει ανακοινωθεί η κατάργηση 80.000 θέσεων στη δευτεροβάθμια και την τριτοβάθμια εκπαίδευση σε ολόκληρη τη Γαλλία.

* Οι φοιτητές έχουν κι αυτοί κάθε λόγο ν' ανησυχούν, καθώς ο L.R.U. καταργεί τα ενιαία κριτήρια εισόδου στο

πανεπιστήμιο, επιτρέποντας π.χ. σε κάθε μανάτζερ να θεσπίσει τα διδάκτρα της αρεσκείας του (ενώ τώρα για την εγγραφή πληρώνουν όλοι 300 ευρώ). Ταυτόχρονα, η θέσπιση της κατοχής μάστερ ως απαραίτητης προϋπόθεσης για τη συμμετοχή στον διαγωνισμό πρόσληψης δασκάλων και καθηγητών, υποβαθμίζει άμεσα τα αντίστοιχα «απλά» πτυχία.

* Το διοικητικό και τεχνικό προσωπικό δίνει τέλος τη δική του μάχη, καθώς η υπουργός έχει δηλώσει ότι τα ΑΕΙ πρέπει να εκχωρήσουν όσες δραστηριότητές τους «δεν βρίσκονται στην καρδιά της αποστολής της δημόσιας υπηρεσίας» σε ιδιώτες εργολήπτες.

Αντί να απασχολούν δηλαδή καθαρίστριες, τεχνικούς ή νοσηλευτές ως υπαλλήλους, να καταφεύγουν στις υπηρεσίες ιδιωτών εργολάβων. Τι σημαίνει αυτή η τελευταία «μεταρρύθμιση» για τις εργασιακές σχέσεις το ξέρουν και οι πέτρες πια στη χώρα μας μετά την τραγική υπόθεση Κούνεβα.

Όλοι αυτοί έδωσαν δυναμικά το «παρών» και στο συλλαλητήριο της 2ας Απριλίου. Μπροστά μπροστά πήγαινε το μπλοκ των βιβλιοθηκάρων - εργατών - τεχνικών, διοικητικών και υγειονομικών υπαλλήλων (BIATOSS) κι ακολουθούσαν πανεπιστημιακοί και φοιτητές ανά ίδρυμα. Τα χάπενινγκ πολλά, από την αυτοσχέδια διασκευή παραδοσιακών τραγουδιών μέχρι θεατρικά μασκαρέματα.

Ντυμένοι σαν γιάπηδες, μια ομάδα ερευνητών οργάνωσε π.χ. εικονική

«αντιδιαδήλωση» στην πλατεία Ζισιέ, με «ακραία» συνθήματα υπέρ της κυβερνητικής πολιτικής («ναι στην επιλογή με βάση τα φράγκα») και κατά των «τεμπέληδων» πανεπιστημιακών και φοιτητών της χώρας.

Από τα πιο ευφάνταστα μπλοκ ξεχωρίσαμε αυτό του Εθνικού Ινστιτούτου Ανατολικών Γλωσσών και Πολιτισμών (INALCO), με τον πρύτανή του ντυμένο βασιλιά, κινέζικα πανό να καταγγέλλουν την «επιστροφή των μανδρινών» και συνθήματα κατά του νόμου σε διάφορες γλώσσες - από γιαπωνέζικα μέχρι ελληνικά.

Η σιωπή των ΜΜΕ

Επιπλέον, οι διαδηλωτές είχαν πλακάτ ή ταμπελίτσες που γνωστοποιούσαν στο κοινό ότι, βάσει του νέου καθεστώτος, τα μαθήματα προσφέρονται στο εξής χάρη στη «γενναιοδωρία» συγκεκριμένων μεγάλων εταιρειών - ως επί το πλείστον, των ίδιων που έχουν ένα βεβαρημένο μητρώο στις αντίστοιχες περιοχές (Shell στη Νιγηρία, Total στη Γροιλανδία, Nike και Union Carbide στην Ινδία κ.ο.κ).

Ελληνικού ενδιαφέροντος, τέλος, ήταν και το φοιτητικό πανό το οποίο καλούσε σε μίμηση των πιο πρόσφατων αγωνιστικών παραδειγμάτων: «Γουαδελούπη παντού» και, αντί για «greve generale», (δηλαδή «γενική απεργία») «Grece gererale»...

Όταν ξεφυλλίσαμε τις εφημερίδες της επομένης, για να δούμε πώς κάλυψαν την πορεία, μείναμε άφωνοι.

- Η έγκυρη «Μοντ» απαξίωσε π.χ. ν' αφιερώσει έστω και μία σειρά στο γεγονός. Βέβαια η πάλοι ποτέ κεντροαριστερή αυτή εφημερίδα, που άφησε εποχή με την ισορροπημένη κάλυψη του Μάη του '68, σήμερα βρίσκεται στα χέρια ενός εμπόρου όπλων και στηρίζει τον Σαρκοζί. Ακόμη κι έτσι, όμως, η απουσία οποιουδήποτε ρεπορτάζ στο φύλλο της 3ης Απριλίου βγάζει μάτι!

- Η παραδοσιακή δεξιά «Φιγκαρό» υπήρξε πιο γενναιοδωρη: τρεις ολόκληρες σειρούλες, σ' ένα μονόσπηλο στον πάτο της ένατης σελίδας, μας πληροφορούσαν πως «ύστερα από δυο μήνες κινητοποίησης, η πανεπιστημιακή μεμψιμοιρία εμμένει. Κάμποσες χιλιάδες εκπαιδευτικοί και φοιτητές, εκ των οποίων 7.000 στο Παρίσι, παρήλασαν χθές, ενώ 20 με 30 πανεπιστήμια παραμένουν ταραγμένα».

- Όσο για την πάλοι ποτέ ακροαριστερή και νυν σοσιαφιλελεύθερη «Λιμπερασιόν», ιδιοκτησίας πλέον του μεγιστάνα Ρότσιλντ, αφιέρωσε μεν μια ολόκληρη σελίδα στο θέμα, τη μερίδα ωστόσο του λέοντος στο ρεπορτάζ καταλαμβάνει η γκρίνια ανώνυμων πανεπιστημιακών για τις αρνητικές επιπτώσεις της κινητοποίησης στην εικόνα των γαλλικών ΑΕΙ.

- Επιστρέφοντας στην Αθήνα, διαπιστώσαμε πως την ίδια στάση κράτησαν και τα βασικά ειδησεογραφικά πρακτορεία. Η διαδήλωση του Παρισιού δεν αποτυπώθηκε π.χ. σε καμία απολύτως από τις φωτογραφίες που έστειλαν εκείνη την ημέρα από τη Γαλλία το Ρόιτερ και το Ασοσιέιπντ Πρες.

- Οσο για το Γαλλικό Πρακτορείο, αυτό προτίμησε αντί για την είδηση να μεταδώσει ένα ρεπορτάζ για τα προβλήματα που η απεργία προκαλεί στους ξένους φοιτητές!

Δεν επρόκειτο για εξαίρεση αλλά, όπως μας εξήγησαν, για τον κανόνα της αντιμετώπισης του πανεπιστημιακού κινήματος από τα γαλλικά ΜΜΕ. Τα τελευταία αποφεύγουν να καλύψουν ακόμη και «πιασάρικα», θεαματικά συμβάντα, όπως οι οδομαχίες μιας μερίδας φοιτητών με τα ΜΑΤ στην «ουρά» κάποιων διαδηλώσεων.

Στις 2 Απριλίου, αυτή η διατεταγμένη σιωπή δεν αφορούσε άλλωστε μόνο το επίσημο μεσημεριανό συλλαλητήριο. Το ίδιο βράδι, τα λεωφορεία απ' το Μονπαρνάς προς το Καρτιέ Λατέν (σε κατεύθυνση δηλαδή πολύ διαφορετική απ' αυτή της πορείας) δεν κυκλοφορούσαν. Ως επίσημος λόγος της ακινητοποίησης φερόταν κάποια «διαδήλωση», μάταια όμως θα προσπαθούσε κανείς να μάθει από τα κανάλια και τις εφημερίδες τι συνέβη.

«Ενημερωθείτε!»

Προφανώς, η αίσθηση της υποβόσκουσας κοινωνικής έντασης είναι τέτοια, ώστε να υπάρχουν φόβοι πως ακόμη και μια «αρνητική» κάλυψη της αναταραχής θα προκαλούσε θετικές αντιδράσεις σε μεγάλη μερίδα του πληθυσμού. Η σιωπή των μέσων «ενημέρωσης» θεωρείται αντίθετα πρόσφορο μέσο για τον «επικοινωνιακό» στραγγκαλισμό των κινητοποιήσεων. Οπως περίπου έγινε, δηλαδή, και με το ξαφνικό κόψιμο των «ζωντανών συνδέσεων» στο δικό μας Δεκέμβρη.

Μια τέτοια στρατηγική θα μπορούσε ίσως να λειτουργήσει, υπό την προϋπόθεση όμως ότι η ενημέρωση του κοινού προέρχεται αναγκαστικά και μόνο από τα επίσημα ΜΜΕ.

Στην πραγματικότητα, απλώς συμβάλλει στην πλήρη απαξίωση της όποιας φερεγγυότητας εφημερίδων και καναλιών. Οι ίδιοι οι άμεσα ενδιαφερόμενοι το ξέρουν καλά και οικοδομούν τον δικό τους, εναλλακτικό πόλο πληροφόρησης του κοινού.

«Ενημερωθείτε!» διαβάζουμε π.χ. σε προκήρυξη που οι διαδηλωτές μοίραζαν. «Ο τύπος, η τηλεόραση και το ραδιόφωνο δεν σας αφηγούνται όλα όσα συμβαίνουν στη Γαλλία εδώ κι οκτώ εβδομάδες απεργίας στα περισσότερα πανεπιστήμια: εβδομαδιαίες διαδηλώσεις, διοικητικές παραιτήσεις, μπλόκα, καταλήψεις, δυναμικές ενέργειες, συνελύξεις κι εναλλακτικά μαθήματα. Σας αφηγούνται κυρίως μύθους: ψεύτικες διαπραγματεύσεις και ψεύτικες παραχωρήσεις. Ερευνητές, εκπαιδευτικοί, διοικητικοί, τεχνικοί, φοιτητές, υποψήφιοι διδάκτορες, βιβλιοθηκάριοι, όλοι έχουν κινητοποιηθεί κι απελπιστεί απ' τον παραλογισμό μιας μεταρρύθμισης που άσχημα κυοφορήθηκε κι άσχημα εφαρμόζεται, και η οποία απορρίπτεται από το σύνολο της πανεπιστημιακής κοινότητας».

Ως εναλλακτική (στην πράξη, μοναδική) πηγή πληροφόρησης για το κίνημα, η προκήρυξη παραθέτει τις διευθύνσεις ιστοσελίδων και μπλογκ που παρουσιάζουν τις θέσεις, την επιχειρηματολογία και τις δραστηριότητες των απεργών.

© 2009 Χ.Κ. Τεγόπουλος Εκδόσεις Α.Ε.